

Ytterøykylling AS
Flatan 177
7629 Ytterøy

Sted:
Steinkjer
Dato:
13. juni 2019

Vår ref.(bes oppgitt ved svar):
2018/6902 og 2018/6898
Deres ref.:

Inspeksjonsrapport

Revisjon ved Ytterøykylling AS

Kontrollnummer: 2019.001.R.FMTL

Kontaktpersoner ved revisjonen:

Fra virksomheten:

Anita Evenstad (Kvalitetsleder)

Andre deltagere fra virksomheten:

Se vedlegg 1.

Fra Fylkesmannen i Trøndelag:

Andreas Wæhre

Ida Frøya Svendsen (revisjonsleder)

Resultater fra revisjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra revisjonen som ble presentert hos Ytterøykylling AS på slutt møte den 11. april 2019. Revisjonen ble gjennomført i tidsrommet 8. april – 11. april 2019 og omfatter både avdelingen ved Mule og ved Ytterøya. Fylkesmannen har endret mindre deler fra opprinnelig rapport av 26.04.2019 etter tilbakemelding fra Ytterøykylling AS. Rapporten er å anse som endelig.

Fylkesmannen i Trøndelag avdekket 5 avvik og ga 4 anmerkninger under revisjonen.

Fylkesmannen ser alvorlig på avvik 4 om fjerning av fast materiale før spyling til sluk da avviket er et gjentakende avvik fra tidligere inspeksjon ved virksomheten.

Avvik:

- Virksomhetens risikovurdering av ytre miljø har mangler, er lite kjent i virksomheten og er ikke anleggsspesifikke.
- Virksomhetens rensing av prosessavløpsvannet ved Ytterøya er ikke i tråd med vilkår i tillatelsen.
- Flere av virksomhetens skriftlige rutiner er lite kjent i virksomheten og virksomheten mangler flere rutiner for å sikre miljømessig forsvarlig drift
- Virksomheten bryter krav om fjerning av fast materiale
- Virksomheten har ikke et tilfredsstillende måleprogram som sikrer representative prøver

Anmerkninger:

- Målene er ikke godt nok kjent i virksomheten
- Beredskapsrutiner mangler kontaktinformasjon til brann- og redningsvesen

Fylkesmannen i Trøndelag

Trööndelagen fylhkenålma

- Avvikssystemet fokuserer i mindre grad på ytre miljø
- Virksomheten har ikke et forhold til tillatelsens grenseverdi til utslipp av lukt

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 3 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter revisjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

13. juni 2019

Andreas Wæhre

Marit Lorvik (e.f)

dato

kontrollør

seksjonsleder

Fylkesmannen i Trøndelag

Kopi av rapporten sendes til:

- Levanger kommune
- Mattilsynet

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: Ytterøykylling AS	
Organisasjonsnr.: 971833238	Eies av:
Bransjenr. (NACE-kode): 10.120	

Kontrollert enhet

Navn: Ytterøykylling AS	Anleggsnr.: 5037.0080.01 5037.0100.01
Kommune: Levanger	Fylke: Trøndelag
Anleggsaktivitet: Bearbeiding og konservering av fjørfekjøtt	
Tillatelse gitt: Ytterøykylling avd. Mule av 25.02.2014 Ytterøykylling avd. Ytterøy av 14.12.2011	

2. Bakgrunn for revisjon

Formålet med revisjonen er å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Revisjonen er en del av Fylkesmannens risikobaserte industritilsyn for i år, og ble gjennomført for å følge opp tidligere tilsyn og hendelser ved virksomheten.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Revisjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til luft
- Prosess og renseutstyr
- Utslipp til vann

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under revisjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under revisjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under revisjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter revisjonen

Ytterøykylling AS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Ytterøykylling AS innen 20. august 2019 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet. Fylkesmannen ber om at Ytterøykylling AS redegjør for om virksomheten oppfyller kravet om mekanisk rensing ved avdeling Mule, som står under punkt 9 «andre forhold», innen 20. august 2019.

Vi ber også om at virksomheten sender inn en kort redegjørelse for hvordan anmerkning er vurdert, eventuelt hvordan det vil bli fulgt opp.

Gjennomføringen av tiltakene kan bli fulgt opp ved ny kontroll.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmtlpost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Trøndelag v/Andreas Wæhre.

4. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Trøndelag (jf. offentleglova).

5. Gebyr for revisjonen

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 5. februar 2019. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil bli ilagt et gebyr på kr 131 300,- for revisjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 3 for flerdagstilsyn. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under revisjonen:

Avvik 1

Virksomhetens risikovurdering av ytre miljø har mangler, er lite kjent i virksomheten og er ikke anleggsspesifikke.

Avvik fra:

Tillatelse etter forurensningsloven for Ytterøykylling avd. Mule av 25.02.2014, vilkår 10.1.

Tillatelse etter forurensningsloven for Ytterøykylling avd. Ytterøy av 14.12.2011, vilkår 9.1.

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 3 og nr. 6, og tredje ledd.

Kommentar:

I henhold til tillatelsene plikter bedriften å gjennomføre en miljørisikovurdering av sin virksomhet. Miljørisikovurderingen skal dokumenteres og omfatte alle forhold ved virksomheten som kan

medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikovurderingen oppdateres.

I internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 6 står det at «virksomheten skal kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.» Dette skal dokumenteres skriftlig.

Virksomheten skal sørge for at arbeidstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes, jf. til internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 3.

Internkontrollen skal dokumenteres i den form og det omfang som er nødvendig på bakgrunn av virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse, jf. internkontrollforskriften § 5 tredje ledd.

Avviket bygger på følgende observasjoner og dokumentasjon beskrevet i internkontrollen og intervju:

- Den dokumenterte risikovurderingen er ikke lokalitetsspesifikk.
- I henhold til virksomhetens prosedyre (PRO0017 Ytre miljø kartlegginger og målsetninger) skal alle forhold som kan ha betydning for ytre miljø risikovurderes. Ikke alle potensielle kilder som kan medføre fare for forurensning til ytre miljø er vurdert i virksomhetens dokumenterte risikovurdering, blant annet:
 - Påvirkning av resipient ved utslippspunkt ved Ytterøya
 - Påvirkning på det kommunale avløpsnettets ved Mule
 - Renseanlegg ved Ytterøya
 - Fettavskiller ved Mule
 - Truckkjøring på uteområdet og annen trafikk som kan skade beholdere for avfall og kjemikalier
 - Kummer tilknyttet avløpsledningen ved Ytterøya
 - Vaskehall med vasking av biler
 - Større partikler til avløp og fare for fortetting
- Den skriftlige risikovurderingen knyttet til ytre miljø er lite kjent blant ansatte i alle nivå i virksomheten. Det var ingen omforent oppfatning av hvilke forhold som har størst risiko for ytre miljø.
- I dokumentet «risikovurderinger kjemikalier» er konsekvensen knyttet til økonomisk tap.
- Virksomheten har ikke knyttet konsekvensen til effekter i ytre miljø og har ikke kunnskap om tilstanden i resipienten ved Ytterøya, herunder innholdet fra rapport fra undersøkelse ved utslippsområdet til Ytterøykylling AS (Aquakompetanse AS, 2014).

Bilde 1. Venstre: Fast materiale som går til sluk og avløp. Høyre: overløp ved kum

Bilde 2. Lagring av kjemikalier ved sluk.

Avvik 2

Virksomhetens rensing av prosessavløpsvannet ved Ytterøya er ikke i tråd med vilkår i tillatelsen.

Avvik fra:

Tillatelse etter forurensningsloven for Ytterøykylling avd. Ytterøy av 14.12.2011, vilkår 3.8.

Kommentar

I henhold til tillatelsen skal avløpet på Ytterøya renses i riktig dimensjonert og drevet fettutskiller.

Avviket bygger på følgende observasjoner som kom frem under revisjonen:

- Virksomheten har ikke fettutskiller ved anlegget.
- Det ble opplyst at fettutskilleren var tilknyttet prosessvann fra varmebehandling av kylling ved Ytterøya. Fettutskiller ble fjernet i 2014 på grunn av opphør av varmebehandlingen ved Ytterøya.

Avvik 3

Flere av virksomhetens skriftlige rutiner er lite kjent i virksomheten og virksomheten mangler flere rutiner for å sikre miljømessig forsvarlig drift.

Avvik fra:

Tillatelse etter forurensningsloven for Ytterøykylling avd. Mule av 25.02.2014, vilkår 2.4, 2.5 og 3.2, nr. 2.

Tillatelse etter forurensningsloven for Ytterøykylling avd. Ytterøy av 14.12.2011, vilkår 2.5 og 2.4. Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7

Kommentar:

I internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7 står det at «virksomheten skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen». Dette skal være dokumentert.

Kravet står også i vilkår 2.4 i tillatelsene, og spesifikt for fettutskiller i vilkår 3.2, nr. 2 i tillatelsen for Mule.

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften, jf. tillatelsenes vilkår 2.5.

Avviket bygger på følgende observasjoner og dokumentasjon beskrevet i internkontrollen og intervju:

- Skriftlige rutiner for arbeidsoppgaver som kan ha utslippsmessig betydning syntes generelt lite innarbeidet i virksomheten.
- Virksomheten har serviceavtale med ekstern aktør om årlig kontroll og vedlikehold, samt månedlig tømning av fettutskiller. Virksomheten har ikke skriftlige rutiner for oppfølging av rapportene. Virksomheten var ikke kjent med dimensjoneringskriteriet for fettutskilleren.
- Virksomheten har hatt hendelser med overløp tilknyttet avløpsledningen ved Ytterøya. Det ble framlagt en rutine for drift og vedlikehold av avløpsledningen fra Ytterøya (ARB065 Tilsyn, drift og vedlikehold av utslippsledning). Rutinen syntes lite kjent for ledere i virksomheten.
- Virksomheten har flere arbeidsoppgaver med vesentlig betydning for ytre miljø, som ikke er omfattet av en skriftlig rutine, som:
 - Unormale driftstilstander
 - Alarm og tilkalling ved fettutskiller og pumpekummer.
 - Beregning av utslippsdata
 - Opplæring ved renseanlegg og drift av utslippskritisk utstyr

Avvik 4

Virksomheten bryter krav om fjerning av fast materiale.

Avvik fra:

Tillatelse etter forurensningsloven for Ytterøykylling avd. Ytterøy av 14.12.2011, vilkår 3.2.

Kommentar

I henhold til tillatelsen skal fast materiale fjernes ved feiing og skraping i stedet for spyling, før vask.

I virksomhetens rutine for vasking i produksjonslokalene (ARB092 – Vaskeprosedyrer Ytterøy) står det at sluker skal tømme og rengjøres, og sluken skal stå i under hele rengjøringen. Det står også at områder skal grovrenngjøres med svaber eller skrape.

Avviket bygger på følgende observasjoner og dokumentasjon beskrevet i internkontrollen og intervju:

- Det ble observert fast materiale på golvet mens det pågikk spyling av utstyr i produksjonslokalet.
- Det ble observert at rister som er montert på sluk som går til avløp, var fjernet for lettere å kunne spyle produktrester til avløp.

Tilsvarende avvik ble avdekket under revisjonen 06.09.2013. Fylkesmannen ser alvorlig på gjentakende avvik.

Avvik 5

Virksomheten har ikke et tilfredsstillende måleprogram som sikrer representative prøver.

Avvik fra:

Tillatelse etter forurensningsloven for Ytterøykylling avd. Mule av 25.02.2014, vilkår 11.1 og 13.1.

Tillatelse etter forurensningsloven for Ytterøykylling avd. Ytterøy av 14.12.2011, vilkår 10.1.

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7.

Kommentar:

I begge tillatelsene stilles det krav til at det skal gjennomføres målinger av utslipp til vann. Målinger og beregninger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp. Virksomheten skal ha et måleprogram som skal inngå i virksomhetens dokumenterte internkontroll. Dette fremgår også av internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7

Måle- og beregningsprogrammet skal blant annet beskrive måle- og prøvetakingsmetode, utvalgelse av måleperiode samt beregningsmodellen, i tillegg skal den vurdere usikkerheten i målingene, og søke å redusere denne mest mulig. Prøvetaking og analyse skal utføres etter CEN-standard eller Norsk Standard. Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret.

Avviket bygger på følgende observasjoner og dokumentasjon beskrevet i internkontrollen og intervju:

- Usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinnene i målingene er ikke vurdert skriftlig, blant annet ulik metode for prøvetaking før sil (stikkprøve) og etter sil (døgnblandprøve).
- Driftstilstand ved prøvetakingsperiode er ikke vurdert skriftlig opp mot kravet om representativitet.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under revisjonen:

Anmerkning 1

Målene for ytre miljø er ikke godt nok kjent i virksomheten.

Kommentar

Virksomheten har dokumenterte miljømål om energiforbruk, økt sortering av avfall og kjemikaliebruk. Miljømålene er ikke tallfestet, noe som vanskeliggjør måling av måloppnåelse, og syntes lite kjent blant flere ansatte i produksjonen.

Anmerkning 2

Beredskapsrutiner mangler kontaktinformasjon til brann- og redningsvesen.

Kommentar

I virksomhetens beredskapsplan står Fylkesmannen i Trøndelag som kontakt ved akuttutslipp. Førsteinstant ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning er brann- og redningsvesen/ 110-sentralen.

Anmerkning 3

Avvikssystemet fokuserer i mindre grad på ytre miljø.

Kommentar

Under intervjuene framkom det flere hendelser som ikke er avviksregistrert i internkontrollsystemet, som driftsstans på pumpe i kum, og mangelfull merking på farlig avfall og kjemikalier. Avviksskjemaet inneholder ingen punkt som kan avkrysses for hendelser knyttet til ytre miljø. Prosedyre for avviksbehandling (PRO001 Avviksbehandling) definerer avvik som «feil eller mangler», men kriteriene for feil eller mangler er ikke nærmere definert.

Anmerkning 4

Virksomheten har ikke et forhold til tillatelsens grenseverdi til utslipp av lukt.

Kommentar

Det er tidligere registrert luktklager ved Mule. Virksomheten har gjennomført tiltak som skal hindre luktutslipp fra anlegget. I henhold til virksomhetens handlingsplan skal det i løpet av sommeren 2019 gjennomføres nytt tiltak med filter til utluft.

I henhold til tillatelsen skal luktforholdene ved Mule kartlegges ved hjelp av målinger dersom det oppstår naboklager. Luktmissjonen ved anlegget skal ikke overstige $1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$. Virksomheten har ikke et forhold til tillatelsens grenseverdi til utslipp av lukt.

8. Andre forhold

Mekanisk rensing ved Ytterøykylling AS, avd Mule

I henhold til tillatelsen for Ytterøykylling AS avd. Mule skal «prosessvannet på Mule gjennomgå mekanisk rensing før det ledes til kommunalt nett. For å hindre at produksjonsavfall ikke går i avløpet skal det være slukrister med oppsamlingsbeholdere i produksjonslokalene» jf. vilkår 3.2, nr. 1.

Animaliebiproduktforskriften setter krav til at utstyr som benyttes i forbehandlingen, skal ha vannlås eller rist med åpninger eller maskevidde på høyst 6 mm ved utløpet, eller det skal ha tilsvarende systemer som sikrer at høyst 6 mm store faste partikler i spillvannet slipper gjennom systemene. Animaliebiproduktforskriften følges opp av Mattilsynet.

Fylkesmannen vurderer vilkår 3.2, nr. 1 slik at slukrister med oppsamlingsbeholdere i produksjonslokalene fungerer som mekanisk rensing. Avgjørende for om Ytterøykylling AS overholder dette kravet er om alt prosessvann går via sluk med mekanisk rensing før utslipp til kommunalt nett.

Fylkesmannen ber Ytterøykylling redegjøre for om dette kravet overholdes i en tilbakemelding til Fylkesmannen innen 20.august 2019.

Gjødselvare

Under revisjonen kom det fram at slam fra mekanisk rensing ved Ytterøykylling AS, avd. Ytterøy ble brukt som jordforbedringsmiddel. Fylkesmannen orienterer om at bruk av slam som gjødselvare skal godkjennes av Mattilsynet.

9. Gjennomføring

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Åpningsmøte 28.03.2019: Informasjon fra Fylkesmannen om gjennomføring av revisjonen.
- Intervjuer og verifikasjoner fra 08.04.2019 til 10.04.2019
 - 10 personer ble intervjuet
 - Befaring ved avd. Mule 09.04.2019 hvor Levanger kommune deltok.
 - Befaring ved avd. Ytterøy 10.04.2019.
- Avsluttende møte 11.04.2019: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 1 har vi satt opp en oversikt over deltakerne på revisjonen.

10. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for revisjonen var:

- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- Lov om vern mot forurensninger og avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen

Vedlegg 1

Deltagere ved Fylkesmannens revisjon ved Ytterøykylling AS, 08.04.2019-11.04.2019.

I tabellen under har vi satt opp en oversikt over deltagere med funksjoner som deltok:

Tabell:

Revisjon ved Ytterøykylling AS

Skriv tydelig

Navn	Tittel	Formøte	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Ida Frøya Svendsen	Revisjonsleder	X	X	X	X
Andreas Wæhre	Revisor	X	X	X	X
Lasse KIRNSTAD	Daglig leder	X	X	X	X
Tore SKJØRSTAD	TEKNISK LEDER	X	X	X	X
ESPEN KRISTIANSEN	DRIFTSSJEF	X	X	X	X
Anita Eucastock	Koordinator/sekretær	X	X	X	X
PAULUS BYDINAS	Ans.leder YTERØY		X	X	X
SANDRA HOFLAND	Ans. leder Hulle		X	X	X
Stig Kåre Moe	Operatør i ekspedisjon			X	
ANDRIMAS MODERAITIS	Operatør i pakking			X	
VIDAS ENDRIEKUS	TEKNISK			X	X
TOMAS KRASNAUKAS	TEKNISK			X	X